

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo:

Ljubljana, Stari trg št. 19. Telefon št. 359.

Izhaja dnevno

Posamezna številka velja 1 krono

Upravišтво: Ljubljana, Gradišče 7, levo. T. 77.

Naročnina: Mesečno 12 K. Inscrati po dogovoru.

Italijani nočejo popustiti.

Rapallo, 10. nov. Sinoči so dospele iz Rima nove instrukcije za italijanske delegate. Posvetoval se je na njih ministerijski svet na izredni seji, kateri so prisostvovali tudi voditelji nacionalistič-

nih parlamentarnih strank. Instrukcije vztrajajo na prvotnih zahtevah glede Reke, Istra in meje po slovenskem ozamlju ter odklanjajo vsako popuščanje.

Italijanske zahteve.

Rim, 9. nov. Listi doznajajo, da je postavila italijanska delegacija sledeče predloge glede rešitve jadranskega vprašanja: razvodje Julijskih Alp, mejo od Triglavca do podnožja Podbrda vzhodno od Idrije ter črto od Podbrda na Snež-

nik. Italija zahteva tudi postojnski okraj, jeseniški trikot, teritorijalno kontinuiteto z Reko, Zader, otok Vis ter še nekatere manjše otoke. Italija tudi ne bo pristala na to, da bi se priklonil Skader Jugoslaviji.

Italijani zahtevajo Bled — Avstrija naj dobi Jesenice.

Beograd, 10. nov. Dosledaj še ni avtentičnih poročil o italijanskih zahtevah glede blejskega ozemlja. Po nekaterih vestih ga zahtevajo Italijani celega zase, po drugih pa le južni del, severnega z Jesenicami pa za Avstrijo. Po najnovejših poročilih bi se zadovoljili z nevtralizacijo železnice, a le pod pogojem, da sprejmemo druge njihove pogoje.

Beograd, 10. nov. Pravda poroča iz S. Margherite, da zahteva Italija zase Postojno in Št. Peter, dočim bi imela

Avstrija dobiti veliki kolodvor na Jesenicah. V splošnem naj bi tekla meja po Sloveniji po črti londonskega pakta.

Beograd, 10. nov. Poročila o novih nesprejemljivih laških zahtevah so razburila vso javnost. Vsi povdarjajo, da so ti pogoji za nas že a priori nemogoči in da se o njih sploh ne more razpravljati. Italijansko zahtevo po Gorrenjski smatrajo večinoma za maneuver, da bi nas prisilili k večji popustljivosti glede meje v južnem delu Kranjske.

Pogajanja se razbijejo?

Beograd, 10. nov. Notranje ministristvo sprejema redno poročila iz Sante Margherite. Kot je razvidno iz teh vesti, so zahteve Italije nespremenjene, vsled česar se pojavlja razpoloženje proti Italiji. Izgleda, da Italija nima namere rešiti jadranskega vprašanja, vsled česar se računa z možnostjo, da bo pogajanje morda kmalu konec.

S. Margherita, 9. nov. Agenzia Stefani poroča: Jugoslovanski delegati so imeli vse dopoldne in prve ure popoldne dolga posvetovanja. Potem se je porazgovarjal dr. Trumbić z ministrom Sforzo in Bonomijem ter z Italijanskimi veščaki. Splošni vtis je ta, da so dospeli do odločilnega obratišča v ureditvi jadranskega problema. Goji se še jako slaba nada, da bo jugoslovanska vlada kot tolmač pravih interesov in potreb svojih narodov umela urediti duha spravo pri rešitvi problema, ki se mora urediti v interesu evropskega mira.

Margherita, 9. nov. Agenzia Stefani poroča: V diplomatskih krogih smatrajo položaj za resen. Italijanska vlada, ki je sporazumno z javnim mnenjem in s parlamentom postavila minimum italijanskih zahtev, stoji mnogo bolj omejenemu pojmovanju velikega pro-

blema po Jugoslovenih nasproti. Dr. Trumbić, ki je uvidel, kako važna je določitev italijanske meje na Snežniku, je ponudil to goro samo kot koridor brez gorovja, ki edino varuje Trst. Italija je iz lastnega nagiba ponudila, naj se pomakne meja tako daleč od Ljubljane, da bi bilo to mesto prav tako daleč od meje kakor Trst. Trumbić mimo drugega tudi noče pripoznati suvereniteto Italije nad otokom Čresom. Italijanski diplomatski krogi so jako presenečeni zaradi nepopustljivosti dr. Trumbića, ne le z ozirom na ogromne ozemeljske pridobitve, ki bi pripadle Jugoslaviji v Dalmaciji in na otočju, ampak tudi z ozirom na dalekosežni program političnih in gospodarskih koristi, katere mu je ponudil minister Sforza. Vsekakor so najbolj uverjeni pristaši sporazuma zadovoljni, da je Italija vse storila, da bi pokazala svojo voljo za spravljivo rešitev.

Santa Margherita, 9. nov. Danes predpoldne so se sestali jugoslovanski delegati k posebnemu posvetovanju, da točno naznačijo svoje stališče pri pogajanjih, ki se bodo nadaljevala na popoldanskem sestanku.

Novi nemiri na Irskem.

V Londonderryju je prišlo do ponovnih uporov. Sinfajnovci so zapalili veliko trgovino s kolonijalnim blagom. Strele je bilo čuti pozno v noč. Promet krajevnih vlakov je ustavljen, a vlaki na velikih progah so omejeni.

Stavka v berlinskih obratih.

Prvo glasovanje delavcev v mestnih obratih glede sprejema ali odklona sodnega izreka je imelo naslednji rezultat: 14.000 glasov je bilo oddanih za stavko, več kot 12.000 glasov pa proti stavki. Potrebna dvetretjinska večina se ni dosegla, torej je stavka odklonjena.

Protiboljševiški upori.

Praga, 10. nov. »Venkov« poroča iz Helsingforsa, da je razpoloženje proti boljševikom v Rusiji vedno jačje. Sovjetske oblasti se bojijo, da bodo voljaški upori zavzemali vedno večje dimenzije. Bela Kun je bil poslan s 150 madžarskimi komunisti v Sibirijo na rekvizicijo. Za pomoč mu je bil prideljen en cel regiment vojakov.

Zvezna država Avstrija.

Dunaj, 10. nov. Uradni list priobčuje zakon o novi avstrijski ustavi, ki stopa danes v veljavo. Dosedanji naslov »republika Avstrija« se spremeni v zvezno državo (Bundesstaat) Avstrijo.

Proletarci! Vsi kot en mož!

Slovensko ljudstvo nima prav nobenega interesa podpirati kapitalističnega stremiljenja. Vsaj ogromna večina ne, ker je proletarska. Nenaraven je bil zato pojav, da so bile med nami možne stranke, ki so se odkrito izrekale za kapitalistično nadvlado in bile odločne nasprotnice vseh socialnih reform. Da so imele kapitalistične stranke do danes zaslonbo v ljudstvu preko svojih maloštevilnih interesirancev, je kriva samo politična in socialna nezavednost širokih plasti naroda.

Kot povsod na svetu, tako si je tudi pri nas kapitalizem pridobil s terorjem agitatorje in privrženca. Uslužbenec kapitalističnega podjetja je moral v kapitalistične politične organizacije, če je hotel, da mu podjetništvo ne odvzame ekstenstivne možnosti. Javni nameščeneec, če je hotel ugajati svojim uradnim predstojnikom, ki so bili po večini eksponentje kapitalistične bružbe, je moral v politično organizacijo, ki je podpirala nadvlado gospodarsko močnejšega nad slabejšim. Mali obrtnik je moral v boj za kapitalistično gospodo, če ni hotel, da se mu odvzame kredit in izpodbijsje s tem tudi najmanjši gospodarski razmah. Vse povsod so se rekrutirali agitatorji za kapitalizem vsled gospodarskega in socialnega nasilja kapitalizma, ki je to nasilje navadno zakrival z raznimi velebradnimi frazami in navidezno socialno strpljivostjo. To strpljivost je na zunanaj kazal samo zato, da je zakril svojo pohlepnost po bogastvu na škodo delavskih slojev. Na resen odpor proti temu početju ni bilo misliti ker prizadeti sloji niso imeli niti političnih niti gospodarskih organizacij, ki bi se lahko uple absolutizmu posedujočih slojev.

Industrijski delavec je bil prvi, ki je spoznal potrebo najostrejšega odpora proti današnjemu kapitalističnemu družabnemu redu. Organiziral se je! Kapitalistične stranke so takoj uvidele nevarnost, ki jim je grozila od revolucionarnega industrijskega proletarijata. Ko niso ničesar opravili kapitalisti z lepimi besedami, so pričeli z zavratnim rušenjem delavskih organizacij. Vsako sredstvo jim je bilo dobrodošlo. Opravili pa niso

ničesar! Industrijski proletarijat je ostal trden in neomajen v svojem pravičnem boju za socialno enakopravnost!

Kapitalistične stranke so tedaj zastavile vse sile, da se odpor industrijskega delavstva vsaj ne razširi na druge delavne sioje. Pricela se je od kapitalistične strani propagirati misel, da je interes industrijskega delavca nasproten zasebnemu in javnemu namsencu, se prav posebno pa malemu obrtniku. Vse te delavne sioje se je hotelo uveriti, da so burzujji, da so zvišen stan nad delavcem. Priznati moramo, da se je to kapitalisteno zvodništvo še precej posrečilo. Vsak sestradan šibarček je v svoji zapeljavnosti premostrival socialni boj fizičnega delavca kot absurdum nekakega izmečka majvredne proletarske tolpe.

To razmerje med fizičnim in duševnim delavstvom je trpelo do kapitalistične svetovne vojne. Stradanje, kri in smrt je prinesla dragoceno spoznanje. Vojno trpljenje je razlozilo trpeci in gospodujoci razred. Konec je bilo kapitalistnega slepomišljenja! Javni in privatni nameščeneec je lastni koži občutil krivcnost današnjega družabnega reda in videl krivce tako jasno, kot še nikdar prej. V nasprotju s kapitalističnimi organizacijami se je organiziral in povzdignil odločno besedo za socialne pravice. Tudi mali obrtnik ni zaostal, ko je sprevidel, da dela le za banke in denarne mogotce, sam pa ostaja praznih rok in tudi on je stopil v najostrejši boj s kapitalističnimi skupinami.

Ročno in duševno delavstvo koraka danes v enotnih vrstah, da izvojuje svoje gospodarske in socialne pravice.

Kapitalizem se boji obračuna. Boji predvsem vsled tega, ker mu je izvito iz rok zadnje orožje, katerim je razdajal proletarijat in hujskal en delavni sloj proti drugemu: orožje narodnosti, ki jo je izdal. Vse kar živi od dela svojih rok se združuje. Mirni revolucionarni pokret narodnega socializma gre svojo pot k zmagi socialistične misli, k zmagi politične, gospodarske in socialne pravica proletarskega naroda! Proletarci v tem imenu vsi kot en mož v boj!

K našemu socialnemu programu.

(Nadaljevanje.)

Druga za nas najvažnejša panoga socialnega zavarovanje je nezgodno zavarovanje. Sedaj veljavni avstrijski zakon je pomanjkljiv. Jugoslavija se do pred kratkim ni potrudila, da bi izdala k temu velevažnemu zakonu vsaj eno malo novelo, s katero bi upoštevala izpremenjene gospodarske razmere in bi zvišala ponesrečencem dajatve za slučaj nezgode. Tudi tako potrebnih draginjskih doklad k starim nezgodnim rentam še nimamo priznanih. Jugoslavija je od vseh nasledstvenih držav edina, ki v tem oziru niti s prstom še ni ganila. To je zelo slabo znamenje za bodočnost. Za soc. zavarovanje se brigajo ravno toliko, kakor za zatiranje ščurkov. Pri nas smo tako daleč, da dobi bolnik na dan bolnišnine beraških 6 kron, v slučaju nezgode in pri popolni delanezmožnosti pa dnevno K 6:58. To je neodpustljiv

škandal. S to brezbriznostjo so pokazali naši takozvani narodni posianci popolno omalovaževanje delovnih slojev. Te razmere so črn madež na naši socialni politiki.

Nezgodno zavarovanje moramo postaviti na moderno podlago. Vodilna misel mora biti, da so za slučaj nezgode zavarovani vsi oni, ki so zavarovani za slučaj bolezni. Glavno delo nezgodnih zavarovalnic ne vili-mo v slepem izplačevanju nezgodnih rent, glavno delo mora biti v tem, da nezgode preprečujejo in ponesrečencem vrnejo delazmožnost. Iz tega vidika zahtevamo popolno reorganizacijo današnjih nositeljev nezgodnega zavarovanja. Obrtno nadzornistvo mora biti tesneje spojeno z nezgodnimi zavarovalnicami, v katerih morajo biti nastavljeni tudi inženirji. Le ta organizacija nam jamči, da bodo nezgodne

